

CRTE LIČNOSTI ANTAGONISTIČKE TRIJADE KAO ODREDNICE PSIHOLOŠKOG I DIGITALNOG PARTNERSKOG NASILJA

SAŽETAK

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati odnose između crta Mračne, odnosno Antagonističke trijade i sklonosti vršenja psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim partnerskim odnosima. Istraživanje je provedeno na uzorku od 250 sudionika iz opće populacije iz Srbije, a korištene su srpske adaptacije Multidimenzionalne skale emocionalnog zlostavljanja, Skale zlostavljanja u intimnim vezama putem tehnologije i Mjere Petofaktorskog modela Antagonističke trijade. Rezultati pokazuju da mračne crte značajno doprinose objašnjenju psihološkog i digitalnog nasilja, pri čemu je njihov doprinos veći za psihološko nasilje. Dominantni prediktor obje vrste nasilja je narcistički antagonizam, dok su psihopatska dezinhibicija, i narcistički neuroticizam više povezani s psihološkim nasiljem, a psihopatski antagonizam s digitalnim psihološkim nasiljem. Dodatno, digitalno nasilje pokazuje umjerenu povezanost s psihološkim nasiljem, ali se ne može smatrati njegovim jednostavnim preslikavanjem u online okruženju. Rezultati također ukazuju na važnost multidimenzionalnog pristupa mračnim crtama, budući da pojedine dimenzije, poput narcisitčke djelotvornosti, ostvaruju negativne povezanosti s intimnim partnerskim nasiljem.

Ključne riječi: Mračna trijada, Antagonistička trijada, digitalno intimno partnersko nasilje, psihološko intimno partnersko nasilje, emocionalno intimno partnersko nasilje

1. UVOD

Intimno partnersko nasilje ima ozbiljne i dugoročne posljedice za mentalno i fizičko zdravlje žrtava, kao i za njihovo socijalno funkcioniranje i kvalitetu života, čime predstavlja značajan javnozdravstveni i društveni problem (World Health Organization, 2024). Svjetska zdravstvena organizacija (World Health Organization, 2024) definira nasilje u partnerskim odnosima kao nasilje od strane sadašnjih ili bivših supružnika i partnera, koje se odnosi na ponašanja unutar intimne veze koja uzrokuju fizičku, seksualnu ili psihološku štetu, uključujući fizičku agresiju,

seksualnu prisilu, psihološko zlostavljanje i kontrolirajuća ponašanja. Partnersko nasilje može uključivati pojedinačni nasilni čin ili veći broj postupaka koji čine obrazac zlostavljanja kroz manifestiranje uvredljivog i kontrolirajućeg ponašanja. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (World Health Organization, 2024), partnersko nasilje može se manifestirati u osnovnim oblicima fizičkog, seksualnog, psihološkog i ekonomskog nasilja te češće pogađa žene.

U ovom radu fokus je na manje vidljivim oblicima nasilja, poput psihološkog nasilja i nasilja

koje se tek u nešto novijoj literaturi prepoznaje, a to je digitalno nasilje. Psihološko partnersko nasilje uključuje uporabu verbalne i neverbalne komunikacije s namjerom nanošenja mentalne ili emocionalne štete drugoj osobi i/ili ostvarivanja kontrole nad drugom osobom (Breiding i sur., 2015). U jednoj od operacionalizacija ovog oblika nasilja (Murphy i Hoover, 1999), koja će se primijeniti i u ovom radu, razlikuju se četiri osnovna oblika psihološkog partnerskog nasilja: 1) restriktivna kontrola, koja se odnosi na prisilu ili ponašanja koja izoliraju, ograničavaju, nadziru i kontroliraju partnerove aktivnosti i društvene kontakte ili predstavljaju izraze ljubomore i posesivnosti; 2) verbalno zlostavljanje, koje obuhvaća verbalne napade kojima se narušava partnerovo samopoštovanje kroz omalovažavanje i ponižavanje; 3) hostilno povlačenje, koje uključuje ponašanja usmjerena na kažnjavanje partnera ili povećavanje anksioznosti odnosno nesigurnosti u vezi, poput hladnog i kažnjavajućeg izbjegavanja tijekom sukoba te uskraćivanja emocionalnog kontakta i dostupnosti; 4) dominacija/zastrašivanje, koja uključuje ponašanja koja proizvode strah ili pokoravanje uporabom agresije, poput prijetnji, uništavanja imovine i intenzivne verbalne agresije.

Od svih oblika partnerskog nasilja, s psihološkim nasiljem najviše je pozitivno povezano digitalno partnersko nasilje, pri čemu je digitalno nasilje povezano i s fizičkim nasiljem, uključujući uhođenje, a najmanje je povezano sa seksualnim nasiljem, ali ipak značajno (Gilbar i sur., 2023). Digitalno nasilje u partnerskim vezama, kao i bilo koji drugi oblik digitalnog nasilja, predstavlja oblik nasilja posredovan tehnologijom, odnosno odvija se putem interneta, mobilnih telefona, društvenih mreža, aplikacija za dopisivanje i drugih elektroničkih medija. Kao i u slučaju partnerskog nasilja općenito, defini- ra se kao oblik nasilja u intimnim partnerskim odnosima koji se javlja između dviju osoba koje su trenutno, ili su ranije bile, u intimnoj vezi (vidjeti Gilbar i sur., 2023). Iako digitalno nasilje i nasilje uživo dijele slične korelate, digitalno nasilje je snažnije povezano s maladaptivnim ponašanjima u usporedbi s nasiljem uživo,

poput seksualnog i fizičkog nasilja (Melander i Marganski, 2020).

U operacionalizaciji digitalnog partnerskog nasilja, Brown i Hegarty (2021) izdvojili su četiri osnovna oblika koji će biti ispitivani u ovom radu: 1) ponižavanje, koje se odnosi na javno ili privatno ismijavanje, omalovažavanje, obezvrjeđivanje i degradaciju žrtve, uključujući prijetnje dijeljenjem intimnih sadržaja, objavljivanje uvredljivog ili lažnog materijala te manipulaciju online identitetom žrtve; 2) praćenje i kontrola, koji se odnose na nadzor i ograničavanje partnerove autonomije u digitalnom prostoru, poput provjeravanja komunikacije, zahtijevanja lozinki, praćenja lokacije i kontrole društvenih kontakata; 3) seksualna prisila, koja obuhvaća vršenje pritiska ili prisiljavanje partnera na seksualno eksplicitnu komunikaciju ili ponašanja, uključujući zahtjeve za slanje intimnih sadržaja ili poruka te sudjelovanje u seksualnim aktivnostima na daljinu, često uz element ucjene ili manipulacije; 4) prijetnje, koje uključuju izravne ili neizravne prijetnje upućene žrtvi, a koje mogu biti emocionalne, materijalne ili fizičke prirode (uključujući prijetnje samoozljeđivanjem).

Zastupljenost ovih oblika nasilja nadmašuje ostale oblike nasilja. U jednoj meta-analitičkoj studiji na adolescentima (Tomaszewska i Schuster, 2021) je pokazano da je prevalencija vršenja psihološkog nasilja 21–97% kod djevojaka i 20–95% kod mladića, a digitalnog od 3–8% kod djevojaka i 7–6% kod mladića, dok meta-analitička studija koja obuhvata širi raspon starosti izvještava o prevalenciji digitalnog nasilja od 47% (Martínez-Soto i Ibabe, 2024). U europskim izvještajima je pokazano da psihološko intimno nasilje pogađa u prosjeku 43% žena starijih od 15 godina (European Union Agency for Fundamental Rights, 2014). Kada je riječ o zemljama Balkana, primjerice, na reprezentativnom uzorku žena u Srbiji pokazano je da je psihološko nasilje najčešći oblik partnerskog nasilja, pri čemu prevalencija tijekom života iznosi 45.5%, a tijekom prethodne godine 29.1%, i to u obiteljima u kojima ne postoje drugi problemi i čimbenici rizika, poput alkoholizma (Dragišić-Labaš, 2019). U Hrvatskoj je 28.1% žena doživjelo neki oblik psihološkog na-

silja tokom života od strane intimnog partnera, a u posljednjih 12 mjeseci – 5.4% (FRA, EIGE, Eurostat, 2024). Ipak, pojedina istraživanja na prigodnim uzorcima u Hrvatskoj ukazuju na to da iako je psihološko nasilje visoko prisutno i kod muškaraca i žena (čak preko 92%), muškarci izvještavaju o većoj izloženosti ovom nasilju (Sušac, 2018). U jednoj od rijetkih studija o digitalnom nasilju u intimnim odnosima u Srbiji utvrđeno je da više od polovice ispitanika oba spola izvještava o činjenju barem jednog oblika nasilja, pri čemu su među najčešćima bili kontrola (npr. provjeravanje poruka ili zahtijevanje lozinki) i verbalni napadi putem digitalnih kanala (Dinić i sur., 2026). Pored toga, muškarci su češće pratili partnericu pomoću digitalnih uređaja i alata i objavljivali posramljujuće slike svojih partnerica, dok su žene više provjeravale društvene mreže, e-mailove i listu poziva kod svojih partnera (Dinić i sur., 2026). Iako podaci iz meta-analitičkih studija ukazuju na nepostojanje spolnih razlika u intimnom digitalnom nasilju kada se sagleda ukupan nivo nasilja (Gilbar i sur., 2023), očigledno je da postoje asimetrične spolne razlike u specifičnim oblicima nasilja.

U rizične čimbenike za manifestiranje partnerskog nasilja ubrajaju se različiti individualni, socijalni, ekonomski i kulturološki čimbenici. U meta-analitičkoj studiji pokazano je da su poremećaji ličnosti, kao i psihopatija, ključni pozitivni prediktori sklonosti partnerskom nasilju (Collison i Lynam, 2021). Novija istraživanja psihopatiju smještaju u kontekst socijalno averzivne konstelacije, tzv. Mračne trijade. Crte Mračne trijade obuhvaćaju tri socijalno nepoželjne crte: subklinički narcizam, koji se odnosi na grandiozno i superiorno viđenje sebe te osjećaj povlaštenosti; makijavelizam, koji se odnosi na sklonost eksploataciji drugih, manipulaciji i ciničnom pogledu na svijet; te supkliničku psihopatiju, koja se odnosi na nedostatak osjećaja krivnje i kajanja, manjak empatije te sklonost impulzivnom i antisocijalnom ponašanju (Paulhus i Williams, 2002). Njihove zajedničke, središnje karakteristike su emocionalni deficit, odnosno bezosjećajnost i manipulativnost (npr. Dinić i sur., 2020). Kada se sagledaju u prostoru drugih temeljnih i psihopatoloških crta, poka-

zuju najveću povezanost s antagonizmom (96%, vidi Dinić i sur., 2023), zbog čega je moguće formirati tzv. Antagonističku trijadu. S obzirom na svoje karakteristike, mračne crte općenito su povezane s problemima u emocionalnom i socijalnom funkcioniranju, što se osobito negativno odražava na bliske odnose koje pojedinci uspostavljaju s drugima (npr. Paulhus i Williams, 2002).

Longitudinalno istraživanje na bračnim parovima pokazalo je da su mračne crte izravno i pozitivno povezane s počinjenjem psihološkog partnerskog nasilja, pri čemu su asocijacije bile jednake za oba spola (Kanemasa i sur., 2023). Daljnje longitudinalno istraživanje na parovima pokazalo je da se makijavelizam i psihološko partnersko nasilje međusobno pojačavaju, da ovo nasilje povećava psihopatiju, te da narcizam pozitivno predviđa buduće nasilje (Kanemasa i sur., 2022). Meta-analitička istraživanja pokazala su slabu pozitivnu povezanost narcizma (Oliver i sur., 2023) i makijavelizma (White i sur., 2024) s jedne strane te psihološkog i digitalnog partnerskog nasilja s druge strane, dok povezanost s fizičkim nasiljem nije bila značajna. Pritom, nije utvrđen moderatorski učinak spola u tim odnosima. Meta-analitička studija pokazala je značajnu pozitivnu povezanost niske do umjerene veličine između psihopatije, te fizičkog i psihološkog partnerskog nasilja, čak i kada se kontroliraju ostali rizični čimbenici (Robertson i sur., 2020). Korelacijsko istraživanje pokazalo je da je psihopatija dominantni pozitivni prediktor psihološkog i fizičkog zlostavljanja u intimnim vezama (Carter i Egan, 2022). Slično je utvrđeno u drugom istraživanju, u kojem je od svih mračnih crta psihopatija bila naj snažnije pozitivno povezana s oblicima neizravnog nasilja, kontrole i uhođenja partnera, uz povezanost s izravnim i seksualnim nasiljem (Kiire, 2017). U nekim drugim istraživanjima, uz dominantnu ulogu psihopatije, utvrđena je i slaba pozitivna povezanost između makijavelizma i verbalnog nasilja (Tetreault i sur., 2021). Makijavelizam je snažnije pozitivno povezan s kontrolom i emocionalnim zlostavljanjem partnera (Brewer i Abell, 2017).

Općenito su rjeđa istraživanja u kojima su mračne crte sagledane kao multidimenzionalni konstrukti, što se inače preporučuje pri njihovom ispitivanju (npr. Miller i sur., 2019). Kada su razmatrane dimenzije psihopatije, sekundarna psihopatija, koju obilježavaju dezinhibicija i sklonost rizičnim ponašanjima, zajedno s narcizmom, bila je snažnije pozitivno povezana s psihološkim nasiljem u usporedbi s primarnom psihopatijom, koja se odnosi na afektivnu zavravnjenost i manipulativni stil (Plouffe i sur., 2022). Sekundarna psihopatija bila je pozitivno povezana s češćim i intenzivnijim oblicima verbalnog zlostavljanja i manipulacije, dok je vulnerabilni narcizam, koji uključuje osjećaj inferiornosti, osjetljivost na kritiku i pretjeranu potrebu za potvrdom, snažno pozitivno predviđao emocionalno zlostavljanje i kontrolu partnera (Branson i March, 2021). U jednoj od rijetkih studija u kojoj su i ostale mračne crte sagledane kao multidimenzionalne utvrđeno je da je primarna psihopatija objašnjavala učestalije korištenje uređaja za nadzor partnera te prijeteeće (ili stvarno) objavljivanje kompromitirajućih fotografija partnera, što predstavlja kombinaciju neizravnih, invazivnih i izravnih oblika digitalnog partnerskog nasilja, dok je sekundarna psihopatija objašnjavala ostale oblike nasilja koji su bili intruzivniji i ekscesivniji (Dinić i sur., 2026). Nadalje, narcističko divljenje, koje se odnosi na asertivni aspekt grandioznog narcizma vođen samoosnaživanjem, bilo je pozitivno povezano s upućivanjem prijetnji, dok je narcističko rivalstvo, kao antagonistički aspekt vođen hostilnim i defenzivnim djelovanjima u cilju očuvanja ega, bilo pozitivno povezano s provjeravanjem partnera (Dinić i sur., 2026).

1.1. Cilj istraživanja

Osnovni cilj ovog istraživanja odnosi se na ispitivanje odnosa između dimenzija Mračne, odnosno Antagonističke trijade i počinjenja nasilja u intimnim vezama, pri čemu će se analizirati suptilniji oblici nasilja, odnosno psihološko ili emocionalno nasilje te digitalno nasilje u intimnim vezama. Očekuje se da će mračne crte ostvariti značajan učinak u objašnjenju počinjenja psihološkog i digitalnog nasilja u

intimnim partnerskim odnosima. Preciznije, pretpostavlja se da će psihopatija biti dominantni pozitivni prediktor ovih oblika partnerskog nasilja, u skladu s prethodnim istraživanjima (npr. Carter i Egan, 2022; Dinić i sur., 2026; Kii-re, 2017; Tetreault i sur., 2021). Uz psihopatiju, pretpostavlja se da će narcizam ostvariti značajnu pozitivnu predikciju digitalnog partnerskog nasilja (npr. Dinić i sur., 2026), a makijavelizam psihološkog nasilja (npr. Brewer i Abell, 2017). Budući da postoje dileme oko toga jesu li psihološko i digitalno nasilje u intimnim vezama isti oblici nasilja, odnosno predstavlja li digitalno nasilje isti fenomen kao psihološko nasilje koji se samo ispoljava putem drugih kanala (npr. Gilbar i sur., 2023; Melander i Marganski, 2020), kao dodatni cilj istraživanja ispitat će se i u kojoj su mjeri ova dva oblika nasilja međusobno povezana te imaju li iste korelate u prostoru mračnih crta ličnosti.

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1. Uzorak i procedura

Uzorak je bio prigodan i obuhvaćao je 250 ispitanika iz opće populacije iz Srbije (66.3% ženskog spola), u dobi od 18 do 65 godina ($M = 31.30$; $SD = 10.62$). Najveći udio ispitanika (64.8%) ima završen fakultet, 25.6% završenu srednju školu, 6.8% višu školu, 1.6% poslijediplomske studije, dok 1.2% ima završenu osnovnu školu. S obzirom na intimni status, 34% ispitanika navelo je da su u ozbiljnoj vezi, 30.4% u braku, 29.2% su sami, a 6.4% u neobaveznoj, neformalnoj vezi.

Ispitanici su pristupili upitnicima online, preko platforme Google Forms, a poziv s računa istraživača je distribuiran preko društvenih mreža (Facebook, Instagram) uz molbu da se distribuira dalje. Pored toga, manjem udjelu uzorka istraživači su poslali poziv za učešće u istraživanju i svojim kolegama, te zaposlenima u organizacijama s kojima surađuju. Prije ispunjavanja upitnika ispitanicima je prikazan informirani pristanak, a samo onima koji su dali pristanak za sudjelovanje u istraživanju bili su dostupni upitnici. Ispitanici su dobili uputu da na pitanja odgovaraju u odnosu na svojeg sadašnjeg par-

tnera ili partnericu, a ako ga nemaju, da odgovaraju s obzirom na prethodnu vezu. Istraživanje je odobreno od strane Etičkog povjerenstva Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (ID 20240124_MbCK).

2.2. Instrumenti

Multidimenzionalna skala emocionalnog zlostavljanja (Multidimensional Measure of Emotional Abuse - MMEA; Murphy i Hoover, 1999) razvijena je kroz sustavni pregled literature te kliničkih i kvalitativnih istraživanja o psihološkom zlostavljanju u partnerskim vezama. Skala sadrži 28 čestica raspoređenih u četiri subskale, od kojih svaka ima po sedam čestica: restriktivna kontrola, verbalno zlostavljanje, hostilno povlačenje i dominacija/zastrašivanje. Od ispitanika se traži da procijene koliko su često ispoljavali navedena ponašanja prema partneru tijekom prethodnih šest mjeseci, koristeći 7-stupanjsku skalu (0 = *nikada*; 1 = *jednom*; 2 = *dva puta*; 3 = *3-5 puta*; 4 = *6-10 puta*; 5 = *11-20 puta*; 6 = *više od 20 puta*). Skala je prevedena na srpski jezik za potrebe ovog istraživanja, pri čemu je prof. dr. Bojana Dinić napravila prijevod s engleskog jezika, a Jelena Jamedžija povratni prijevod, nakon čega su zajedno provjerile izvorno značenje čestica.

Skala zlostavljanja u intimnim vezama putem tehnologije (Technology-facilitated Abuse in Relationships Scale - TAR; Brown i Hegarty, 2021) obuhvaća 30 čestica raspoređenih u četiri supskale: ponižavanje (10 čestica), praćenje i kontrola (7 čestica), seksualna prisila (8 čestica) i prijatnje (5 čestica). Ispitanici su odgovarali koliko su često ispoljavali svako od navedenih ponašanja prema sadašnjem ili bivšem partneru ili partnerici, odnosno osobi s kojom su bili u nekoj vrsti neformalnog partnerskog odnosa, tijekom posljednjih 12 mjeseci, na 6-stupanjskoj skali (0 = *nije se nikada desilo*, 1 = *jednom*, 2 = *nekoliko puta*, 3 = *jednom mjesečno*, 4 = *jednom tjedno*, 5 = *skoro svakodnevno*). U nedavnom sustavnom pregledu TAR skala preporučena je kao vodeći instrument za procjenu zlostavljanja posredovanog tehnologijom u partnerskim odnosima (Martínez Soto i Ibabe,

2022). Skala je prevedena na srpski jezik na isti način kao i MMEA.

Mjera Petofaktorskog modela Antagonističke trijade (Five Factor Model Antagonistic Triad Measure - FFM-ATM; Rose i sur., 2023) se sastoji od 46 čestice koji mjere crte Mračne trijade, uključujući i njihove subdimenzije: 1) psihopatija se sastoji od tri subdimenzije: psihopatski antagonizam (bezosjećajnost i nedostatak empatije), psihopatska emocionalna stabilnost (hladnokrvnost u stresnim situacijama) i psihopatska dezinhibicija (impulzivnost i sklonost rizičnom ponašanju); 2) narcizam se sastoji od tri subdimenzije: narcistički antagonizam (arogancija, osjećaj superiornosti, neprijateljski i eksploativni odnos prema drugima), narcistička djelotvornost/ekstraverzija (socijalna dominacija, samopouzdanje, želja za vodstvom i potreba da se bude u središtu pozornosti) i narcistički neuroticizam (osjetljivost na kritiku, nesigurnost, sram i emocionalna nestabilnost); 3) makijavelizam se sastoji od tri dimenzije: makijavelistički antagonizam (manipulativnost i eksploatacija drugih), makijavelistička djelotvornost (vjera u vlastite manipulativne sposobnosti) i makijavelističko planiranje (dugoročna strategija planiranja i proračunatost u postizanju ciljeva). Procjena se vršila na 5-stepenoj skali (od 1 = *uopće se ne slažem* do 5 = *potpuno se slažem*). Prof. dr. Bojana Dinić prevela je skalu na srpski jezik, a profesionalni prevoditelj napravio je povratni prijevod na engleski jezik kako bi se provjerilo izvorno značenje čestica.

Svi instrumenti dani su u Prilogu, a Cronbach alfa koeficijenti pouzdanosti u Tablici 1.

2.3. Obrada podataka

S obzirom na to da sve varijable iz domene intimnog nasilja značajno odstupaju od normalne distribucije (Tablica 1), primijenjena je robusna statistika. Najprije su izračunate rang korelacije varijabli iz domene nasilja te njihove korelacije s mračnim crtama. Nadalje, provedene su višestruke linearne hijerarhijske regresijske analize metodom najmanjih kvadrata (ordinary least squares – OLS) kako bi se ispitala predikcija

psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama na temelju mračnih crta. Ovaj tip regresije daje procjenu robusnih standardnih pogrešaka koje se koriste za izračunavanje *p*-razine značajnosti. Po uzoru na prethodna istraživanja (npr. Branković i sur., 2023; Plouffe i sur., 2022), regresija je sprovedena u dva bloka, pri čemu su u prvom bloku prediktora uključeni spol i dob radi statističke kontrole, a u drugom bloku prediktora mračne crte. Obrada je rađena u R okruženju korištenjem funkcije *lm* iz paketa *stats*, dok su standardizirani regresijski koeficijenti izračunati pomoću paketa *lm.beta*.

3. REZULTATI

3.1. Učestalost psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama

Na temelju izraženosti rezultata može se vidjeti da je počinjenje nasilja slabo zastupljeno (Tablica 1). Ipak, među oblicima psihološkog nasilja nešto je izraženije hostilno povlačenje, dok je među oblicima digitalnog nasilja najizraženije praćenje i kontrola. Od ukupnog uzorka, 96% je iskazalo da je počinilo barem jedan oblik psihološkog nasilja i 56.8% barem jedan oblik digitalnog nasilja prema partneru u navedenom razdoblju.

Tablica 1. Deskriptivni podaci i pouzdanosti varijabli

Domena	Dimenzije	M	SD	Zakrivljenost	Spljoštenost	α
Psihološko nasilje	Restriktivna kontrola	0.88	1.00	2.15	5.57	.80
	Verbalno zlostavljanje	0.42	0.83	3.83	17.30	.85
	Hostilno povlačenje	1.28	1.17	1.46	2.24	.86
	Dominacija/zastrašivanje	0.35	0.76	3.73	16.49	.86
Digitalno nasilje	Ponižavanje	0.06	0.29	8.44	78.86	.88
	Praćenje i kontrola	0.25	0.49	3.24	12.44	.78
	Seksualna prisila	0.13	0.41	4.75	25.00	.87
	Prijetnje	0.10	0.38	5.81	40.94	.83
Antagonistička trijada	Psihopatski antagonizam	1.92	0.55	0.63	0.45	.64
	Psihopatska emocionalna stabilnost	3.08	0.73	-0.06	-0.001	.50
	Psihopatska dezinhibicija	2.37	0.65	0.25	0.11	.48
	Narcistički antagonizam	2.09	0.63	0.57	0.27	.70
	Narcistička djelotvornost/ekstraverzija	3.50	0.75	-0.17	-0.18	.52
	Narcistički neuroticizam	2.85	0.94	0.09	-0.55	.63
	Makijavelistički antagonizam	2.28	0.67	0.49	0.63	.57
	Makijavelistička djelotvornost	3.53	0.70	-0.24	-0.29	.64
Makijavelističko planiranje	3.11	0.71	-0.26	-0.04	.42	

Napomena: Raspon rezultata za skale psihološkog nasilja je 0-6, za skale digitalnog nasilja 0-5 i za skale Antagonističke trijade 1-5. *SE* = 0.15.

3.2. Korelacije između psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama

Rang korelacija između rezultata za ukupnu mjeru psihološkog i digitalnog nasilja iznosi .50, odnosno ova dva oblika nasilja dijele 25% zajedničke varijance. Ovaj rezultat upućuje na to da su psihološko i digitalno nasilje u inti-

mnim vezama međusobno povezani, ali da ipak ne predstavljaju iste fenomene. Korelacije između subskala psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama kreću se od umjerenih do visokih, pri čemu su najviše između restriktivne kontrole i praćenja i kontrole, kao i između dominacije/zastrašivanja i prijetnji (Tablica 2).

Tablica 2. Rang korelacije između psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama

	1	2	3	4	5	6	7
Psihološko nasilje u intimnim vezama							
1 Restriktivna kontrola	1						
2 Verbalno zlostavljanje	.30	1					
3 Hostilno povlačenje	.49	.57	1				
4 Dominacija/zastrašivanje	.39	.51	.48	1			
Digitalno nasilje u intimnim vezama							
5 Ponižavanje	.20	.35	.28	.37	1		
6 Praćenje i kontrola	.52	.30	.34	.41	.35	1	
7 Seksualna prisila	.23	.18	.12	.23	.33	.24	1
8 Prijetnje	.25	.42	.35	.46	.50	.39	.25

Napomena: sve korelacije su značajne na $p < .01$.

3.3. Korelacije između crta Antagonističke trijade i psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama

Rang korelacije između crta Antagonističke trijade i nasilja u intimnim vezama općenito su ni-

ske do umjerene (Tablica 3). Najviše korelacije s mjerama nasilja ostvaruju narcistički antagonizam, psihopatska dezinhibicija i psihopatski antagonizam.

Tablica 3. Rang korelacije između crta Antagonističke trijade i psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama

	Psihološko nasilje u intimnim vezama				Digitalno nasilje u intimnim vezama			
	Restriktivna kontrola	Verbalno zlostavljanje	Hostilno povlačenje	Dominacija/zastrašivanje	Ponižavanje	Praćenje i kontrola	Seksualna prisila	Prijetnje
Psih. antagonizam	.15*	.31**	.33**	.32**	.28**	.21**	.07	.28**
Psih. emocionalna stabilnost	-.13*	-.04	-.11	-.10	-.02	-.15*	-.02	-.10
Psih. dezinhibicija	.23**	.27**	.23**	.32**	.22**	.16**	.13*	.25**
Narc. antagonizam	.28**	.42**	.34**	.38**	.32**	.31**	.26**	.33**
Narc. djelotvornost	.08	.13*	.05	.12*	.08	.12	.10	.11
Narc. neuroticizam	.26**	.09	.13*	.01	.07	.14*	.01	.05
Mak. antagonizam	.11	.31**	.18**	.22**	.26**	.16**	.11*	.20**
Mak. djelotvornost	-.28**	-.13*	-.28**	-.15*	-.07	-.18**	-.13*	-.23**
Mak. planiranje	-.09	-.14*	-.18**	-.15*	-.16**	-.17**	-.09	-.18**

** $p < .01$, * $p < .05$.

3.4. Predikcija psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama na osnovu crta Antagonističke trijade

Rezultati pokazuju da spol i starost objašnjavaju 1–2% varijance različitih oblika psihološkog nasilja u intimnim vezama, a mračne crte dodatnih 14–23%, povrh varijance koju objašnjavaju spol i starost (Tablica 4). Od svih oblika psihološkog nasilja, verbalno zlostavljanje je najviše objašnjeno skupom prediktora. Od varijabli iz prvog bloka, dob ne ostvaruje značajnu predikciju, dok spol ostvaruje negativan doprinos u objašnjenju verbalnog zlostavljanja, tj. muškarci pokazuju veću tendenciju verbalnom zlostavljanju. Kada su uvedene antagonističke crte, narcistički antagonizam pokazao se kao dominantan i pozitivan prediktor svih oblika psihološkog nasilja. Uz njega, psihopatska dezinhibicija značajno i pozitivno objašnjava sve verbalno zlostavljanje i dominaciju/zastašivanje, dok narcistički neuroticizam objašnjava restriktivnu kontrolu i verbalno zlostavljanje. Dodatno, makijavelistička djelotvornost pozitivno objašnjava verbalno zlostavljanje.

Kada je riječ o predikciji digitalnog nasilja u intimnim vezama, spol i starost objašnjavaju 1–4% varijance različitih oblika digitalnog nasilja, a mračne crte dodatnih 7–15%, povrh varijance koju objašnjavaju spol i starost (Tablica 4). Od varijabli iz prvog bloka, dob ponovo ne ostvaruje značajnu predikciju, dok spol ima značajan negativan doprinos u objašnjenju seksualne prisile u smjeru u kojem muškarci pokazuju veću tendenciju na seksualnoj prisili. Od antagonističkih crta narcistički antagonizam je, ponovo, dosljedno značajan pozitivan prediktor svih oblika digitalnog nasilja u intimnim vezama. Uz njega, psihopatski antagonizam značajno i pozitivno objašnjava sklonost ka prijetnjama, a narcistička djelotvornost negativno predviđa sklonost ka ponižavanju partnera. Nestandardizirane bete i standardne greške su prikazane u Tablici A u Prilozima. Maksimalna vrijednost VIF-a za prediktore od 2.56 i minimalna za Tolerance od 0.41 ne sugeriraju postojanje multikolinearnosti. Takođe, maksimalni Durbin–Watson statistik od 2.14 ukazuje na odsustvo autokorelacije reziduala (više u Hair i sur., 2019).

Tablica 4. Predikcije psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim vezama na osnovu crta Antagonističke trijade (β)

	Psihološko nasilje u intimnim vezama				Digitalno nasilje u intimnim vezama			
	Restriktivna kontrola	Verbalno zlostavljanje	Hostilno povlačenje	Dominacija/zastašivanje	Ponižavanje	Praćenje i kontrola	Seksualna prisila	Prijetnje
Spol	.05	-.16*	-.04	-.11	-.11	-.00	-.15*	-.08
Starost	-.10	.01	.08	-.04	-.06	-.12	-.10	-.09
R ²	.01	.02*	.01	.01	.02	.01	.04*	.02
Korigirani R ²	.003	.02	.00	.01	.01	.01	.03	.01
F(2,245)	1.38	3.15*	1.06	1.68	2.11	1.89	4.42**	1.93
Spol	.07	-.06	-.00	-.04	-.04	.03	-.12	-.02
Starost	-.08	.02	.11	-.01	-.01	-.12	-.12	-.11
Psihopatski antagonizam	-.05	.13	.15	.14	.12	.10	.06	.18*
Psihopatska emoc. stabilnost	.02	-.08	-.08	-.08	.01	-.08	-.01	.00

	Psihološko nasilje u intimnim vezama				Digitalno nasilje u intimnim vezama			
	Restriktivna kontrola	Verbalno zlostavljanje	Hostilno povlačenje	Dominacija/zastrašivanje	Ponižavanje	Pranje i kontrola	Seksualna prisila	Prijetnje
Psihopska dezinhibicija	.12	.23**	.09	.16*	.08	.10	-.03	.10
Narcistički antagonizam	.26**	.29**	.22*	.23*	.30**	.34**	.27**	.23*
Narcistička djelotvornost	.05	.01	.07	.08	-.14*	-.01	-.07	-.04
Narcistički neuroticizam	.15*	.18*	.09	.08	.06	.04	-.02	-.01
Makijavelistički antagonizam	-.02	-.07	-.05	-.08	-.09	-.15	-.09	-.11
Makijavelistička djelotvornost	-.13	.16*	-.13	-.01	.08	-.02	-.02	-.04
Makijavelističko planiranje	.02	-.01	-.02	-.00	-.02	.02	-.07	.02
ΔR^2	.14**	.23**	.21**	.18**	.13**	.15**	.07*	.13**
$\Delta F(9,236)$	4.36**	8.29**	6.99**	5.89**	3.89**	4.64**	1.98*	3.94**
Ukupni R^2	.15**	.26**	.22**	.20**	.14**	.16**	.10**	.14**
Korigirani R^2	.11	.23	.18	.16	.10	.12	.06	.10
$F(11,236)$	3.85**	7.51**	5.96**	5.18**	3.61**	4.18**	2.45**	3.61**

Napomena: spol je kodiran kao 0 = muški spol, 1 = ženski spol. ** $p < .01$, * $p < .05$.

4. RASPRAVA

Osnovni cilj ovog istraživanja bio je ispitati odnose između crta Mračne, odnosno Antagonističke trijade i sklonosti počinjenju psihološkog i digitalnog nasilja u intimnim odnosima. Rezultati pokazuju da mračne crte u većoj mjeri objašnjavaju oblike psihološkog nasilja (14–24%) u usporedbi s oblicima digitalnog nasilja (7–15%). Dominantni pozitivni prediktor oba oblika nasilja pokazao se narcistički antagonizam, koji značajno objašnjava sve ispitivane oblike nasilja. Ovaj rezultat je suprotan pretpostavci da će psihopatija biti dominantni prediktor nasilja (npr. Dinić i sur., 2026; Tetreault i sur., 2021), što upućuje na to da je digitalno nasilje snažnije povezano s narcističkom potrebom za dominacijom i kontrolom nego s impulzivnim i antisocijalnim tendencijama psihopatije. Naime, iako se psihopatija općenito povezuje

s vršenjem nasilja, ona je snažnije povezana s izravnim oblicima nasilja (Branković i sur., 2023; Woodworth i Porter, 2002), što može predstavljati jedno od mogućih objašnjenja dobivenih rezultata. Ipak, dobijeni rezultati su u skladu s nekim ranijim istraživanjima (npr. Zeigler-Hill i sur., 2025), koja upućuju na to da je, među svim dimenzijama narcizma, upravo narcistički antagonizam, koji je definiran kroz devalvaciju drugih, osjećaj nadmoći i povlaštenosti te sklonost dominaciji i eksploataciji (Rose i sur., 2023), naj snažnije povezan s partnerskim nasiljem, uključujući i digitalno nasilje. Može se pretpostaviti da osobe s izraženijom ovom crtom narcizma partnere ne doživljavaju kao ravnopravne, već kao sredstva za ostvarenje vlastitih ciljeva, što olakšava primjenu nasilnih ili manipulativnih strategija u odnosima.

Od ostalih dimenzija narcizma, narcistički neuroticizam, koji se može dovesti u vezu s vulnerabilnim narcizmom, je pozitivni prediktor dva oblika psihološkog nasilja – restriktivnu kontrolu i verbalno zlostavljanje. Osobe s izraženim narcističkim neuroticizmom pokazuju povećanu osjetljivost na kritiku i emocionalnu nestabilnost (Rose i sur., 2023), zbog čega reagiraju defanzivno kroz verbalne napade i pokušaje kontrole partnera, čime održavaju osjećaj nadmoći i štite krhki ego. Prethodna istraživanja također su pokazala da je vulnerabilni narcizam snažnije povezan s partnerskim nasiljem u usporedbi s grandioznim narcizmom, koji može imati i adaptivne oblike (Branson i March, 2021).

Narcistička djelotvornost iako ostvaruje značajnu korelaciju sa ponižavanjem partnera, u regresijskom modelu je njen doprinos negativan, kao posljedica parcijalizacije zajedničke varijance sa ostalim prediktorima. Naime, moguće je da kada se iz nje parcijalizira ono što se smatra „mračnim jezgrom“ tj. antagonistički aspekt crta, ostaje djelotvornost usmjerena ka samoosnaživanju kompetencija i vještina. Ova dimenzija inače sadrži relativno adaptivne aspekte mračnih crta. Tako, narcistička djelotvornost negativno ili neznačajno korelira sa personalnim disfunkcijama (Fossati i sur., 2018). S obzirom na to, moguće je da se ova dimenzija narcizma povezuje s očuvanjem pozitivne slike o sebi, te se izbjegavaju situacije koje bi mogle osobu prikazati u socijalno nepoželjnom svijetlu, kakve su otvorene prijete partneru.

Iako psihopatski antagonizam i dezinhibicija ostvaruju značajne pozitivne povezanosti sa svim oblicima psihološkog i digitalnog nasilja (osim korelacije antagonizma sa seksualnom prisilom), u regresijskom modelu antagonizam pokazuje povezanost s digitalnim nasiljem, a dezinhibicija s psihološkim nasiljem. Naime, psihopatski antagonizam, koji je blizak primarnoj psihopatiji, povezan je s prijateljima u digitalnom nasilju, dok je psihopatska dezinhibicija, koja je bliska sekundarnoj psihopatiji, povezana sa oblicima psihološkog nasilja kao što su verbalno zlostavljanje i dominacija/zastrašivanje. Može se primijetiti da svi navedeni oblici uključuju direktno nasilje prema partneru. Ovi nalazi u skladu su s

istraživanjima koja naglašavaju da impulzivnost, emocionalna nestabilnost i niska samokontrola dodatno potiču pojavu agresivnih obrazaca u intimnim odnosima (Carter i Egan, 2022; Kiire, 2017). Može se pretpostaviti da kod osoba s izraženom psihopatskom dezinhibicijom sklonost neplaniranom i impulzivnom reagiranju dovodi do eksplozivnih i agresivnih ispada, osobito u konfliktnim situacijama, što objašnjava povezanost sa zastrašivanjem i verbalnim napadima. Suprotno tome, hostilno povlačenje i restriktivna kontrola predstavljaju proračunatiji i manje afektivno obojen oblik nasilja. Ona obuhvaćaju uskraćivanje razgovora i emocionalnog kontakta kao način izazivanja nelagode ili krivnje kod partnera, sumnjičavo propitivanje o kretanju partnera, izazivanje osjećaja krivnje kod partnera kada on/ona provodi vrijeme s drugima ili bez nje/njega, kažnjavanja ili kontrole partnera, te za državanja moći u interakciji. Ovakvi oblici nasilja zahtijevaju kontrolu ponašanja i hladan afekt, što nije karakteristično za psihopatsku dezinhibiciju.

Zanimljivo je da psihopatska emocionalna stabilnost, koja se odnosi na otpornost na stres, nisku sklonost brizi, dominaciju i ravnodušnost prema posljedicama vlastitog ponašanja (Rose i sur., 2023), pokazuje negativnu povezanost s kontrolom i praćenjem partnera, mada ovaj učinak nije značajan u regresijskom modelu. Moguće je da su osobe s izraženijom ovom crtom općenito nezainteresirane za partnere, te pokazuju nižu zainteresiranost za partnerove aktivnosti, a ne da zapravo ne primjenjuju nasilje. Iako bi se ova dimenzija trebala odnositi na afektivnu zaravnjenost i emocionalnu distanciranost, a ne na emocionalnu zrelost, čini se da način na koji je operacionalizirana u primijenjenom upitniku obuhvaća i adaptivne i maladaptivne karakteristike. Tome u prilog ide izrazito negativna korelacija s neuroticizmom, te umjereno pozitivna korelacija s ekstraverzijom i savjesnošću, dok je iznenađujuće da je korelacija s ugodnošću u nekim uzorcima čak pozitivna, iako niska (Collison i sur., 2016).

Kada je riječ o dimenzijama makijavelizma, makijavelistička djelotvornost iako ostvaruje negativne korelacije sa dimenzijama nasilja, u regresijskom modelu je ostvarila značajan po-

zitivni učinak u objašnjenju verbalnog zlostavljanja. Ova dimenzija uključuje vjeru u vlastite sposobnosti suptilne manipulacije i strateškog djelovanja (Rose i sur., 2023). Budući da osobe s izraženijom makijavelističkom djelotvornošću teže dugoročnim ciljevima i racionalnoj procjeni posljedica, manje su sklone impulzivnim i otvoreno agresivnim oblicima ponašanja, pa je ovakav nalaz neočekivan. Moguće je da je riječ o statističkom učinku parcijalizacije zajedničke varijance. Ipak, može se pretpostaviti da nasilje kod ovih osoba, kada se pojavi, ima instrumentalni karakter, s ciljem kontroliranja i unižavanja partnera, kako bi ga držali uz sebe i koristili zarad ostvarenja osobnih ciljeva. U tom smislu, verbalno zlostavljanje može predstavljati relativno suptilniji i socijalno prikriven oblik nasilja koji omogućava vršenje pritiska na partnera bez upotrebe otvorene fizičke sile. Stoga je moguće da osobe s izraženijom makijavelističkom djelotvornošću rjeđe pribjegavaju impulzivnim oblicima nasilja, ali mogu koristiti verbalno zlostavljanje kao sredstvo kontrole i psihološke dominacije u partnerskom odnosu (vidjeti Dinić i Grabovac, 2025). Iako kod osoba s izraženijim makijavelizmom postoji potreba za kontrolom partnera zbog višeg nepovjerenja, čini se da se ta kontrola ostvaruje na suptilnije načine, odnosno ne na one obuhvaćene primijenjenim instrumentima koji uključuju izravnu interakciju s partnerom. Rezultati bi možda bili drukčiji da su obuhvaćeni oblici ponašanja koje partner ne može lako otkriti, primjerice praćenje putem uređaja i društvenih mreža bez znanja partnera ili emocionalne igre i sluđivanje.

Na ovom mjestu treba napomenuti da se rezultati moraju sagledati u kontekstu drugačije operacionalizacije mračnih crta u odnosu na uobičajeni instrumentarij za procjenu ovih crta (npr. kakav su koristili Paulhus i Williams, 2002 prilikom uvođenja Mračne trijade). Iako se preporučuje da se mračne crte sagledaju kao multidimenzionalni konstrukti, koncepcije koje uključuju npr. psihopatsku emocionalnu stabilnost, makijavelističku djelotvornost i planiranje, nisu prisutne u prethodnim istraživanjima, što otežava uspoređivanje rezultata.

Iako nije bio primarni cilj istraživanja, na ovom mjestu ćemo prokomentirati učinke spola i dobi. Dobiveni učinci spola sukladni su većini prethodnih istraživanja u kojima je pokazano da su specifičnim oblicima nasilja, koji imaju seksualnu konotaciju, više sklone muškarci (npr. Dinić i sur., 2026), dok u drugim oblicima psihološkog ili digitalnog nasilja nema značajnih razlika (Gilbar i sur., 2023; Martínez-Soto i Izaskun Ibabe, 2024). Mogući razlog nepostojanja spolnih razlika u nekim suptilnijim i indirektnim oblicima nasilja, poput provjere partnera (kao npr. u Dinić i sur., 2026), može biti u korištenom instrumentu koji više sadrži ponašanja koja uključuju izravnu interakciju između partnera, te i lakšu detekciju nasilja od strane partnera. S druge strane, starost nije ostvarila značajan učinak na vršenje nasilja, te je moguće da je relevantniji prediktor dužina intimne veze od starosti.

Dodatni cilj istraživanja bio je ispitati odnose između psihološkog i digitalnog partnerskog nasilja. Rezultati upućuju na to da postoji određena usporedivost psihološkog i digitalnog partnerskog nasilja te da se digitalno nasilje na neki način može shvatiti kao nastavak psihološkog nasilja putem drugih kanala (Gilbar i sur., 2023; Melander i Marganski, 2020). Ipak, relativno nizak udio zajedničke varijance koji ova dva oblika nasilja dijele, kao i djelomično različiti specifični doprinosi mračnih crta u njihovu objašnjenju, upućuju na postojanje njihovih razlika. Naime, digitalno nasilje ne može se smatrati jednostavnim preslikavanjem psihološkog nasilja u digitalni, online prostor, već ima određene specifičnosti koje ga čine posebnom vrstom nasilja ili barem dovoljno različitim od psihološkog nasilja da se ne može s njime poistovjetiti. Buduća istraživanja koja uključe i druge potencijalne korelate iz područja online ponašanja vjerojatno bi pridonijela jasnijem razlikovanju ova dva oblika nasilja.

Jedno od ograničenja ovog istraživanja odnosi se na uzorak prikupljen putem društvenih mreža, koji je prigodan. Drugo ograničenje odnosi se na strukturu uzorka, budući da je bio nejednako obzirom na spol, zbog čega se u budućim istraživanjima preporučuje ujednačavanje spola u uzorku. U uzorku su također dispropor-

cionalno zastupljene mlađe osobe, dok su stariji sudionici, kao i osobe s nižom razinom obrazovanja, slabije zastupljeni, zbog čega zaključke treba oprezno generalizirati. Treće ograničenje se odnosi na nisku pouzdanost pojedinih skala Mjere Petofaktorskog modela Antagonističke trijade, prije svega psihopatske dezinhibicije i makijavelističkog planiranja, te su potrebne dalje provjere psihometrijskih karakteristika ovog instrumenta. U jednom od prethodnih istraživanja je navedeno da se omega pouzdanosti skala kreću od .49 do .73 (Liu i sur., 2025), tako da očigledno postoji problem pouzdanosti kod pojedinih skala. Četvrto, distribucije pojedinih skala, posebno skala nasilja, su asimetrične, te većina ispitanika ostvaruje niže rezultate. Iako se ovakva distribucija može očekivati u općoj populaciji, i u skladu je sa prethodnim istraživanjima u kojima je korišten isti instrument (Brown i sur., 2021), moguće je da je dobrovoljno učešće u istraživanju vodilo ka pristranom uzorku te manjim stopama nasilja. Peto, kao i u većini istraživanja koja se oslanjaju na samoopisne tehnike, i u ovom istraživanju postoji mogućnost davanja socijalno poželjnih odgovora, unatoč činjenici da je ispitivanje bilo anonimno. Kako bi se stekla objektivnija slika izraženosti nasilja i odnosa mračnih crta s nasiljem, u budućim istraživanjima preporučuje se uključivanje partnerskih dijada, odnosno prikupljanje podataka ne samo putem samoprocjena, već i procjena od strane partnera unutar dijade.

5. ZAKLJUČAK

Sumarno, rezultati upućuju na značaj mračnih crta u objašnjenju psihološkog i digitalnog partnerskog nasilja, pri čemu je uloga mračnih crta izraženija u objašnjenju psihološkog nasilja. Dominantni pozitivni prediktor oba oblika nasilja jest antagonistički aspekt narcizma, dok su psihopatski antagonizam i dezinhibicija snažnije povezani s psihološkim nasiljem. Također, kod crta kojima je impulzivnost zajednička, poput psihopatske dezinhibicije i narcističkog neuroticizma, prisutna je tendencija prema izravnijim, manje kontroliranim i eksplicitnijim načinima izražavanja agresije i nasilja. Rezul-

tati naglašavaju važnost multidimenzionalnog sagledavanja uloge mračnih crta u objašnjenju partnerskog nasilja. Tome u prilog ide i nalaz da pojedine dimenzije mračnih crta, poput makijavelističke djelotvornosti i psihopatske emocionalne stabilnosti, ostvaruju učinke u suprotnom smjeru, odnosno negativne učinke, u odnosu na druge dimenzije mračnih crta. Dodatna istraživanja potrebna su kako bi se ispitala priroda ovih crta, budući da na temelju dobivenih rezultata djeluje kako je riječ o adaptivnim, a ne maladaptivnim aspektima mračnih crta.

Pored uvida u multidimenzionalne prediktore nasilja u intimnim odnosima iz prostora antagonističkih crta, teorijski doprinos rada je u utvrđivanju odnosa psihološkog i digitalnog nasilja. Dobiveni nalazi sugeriraju da digitalno nasilje dijeli određene mehanizme s psihološkim nasiljem, ali da istovremeno posjeduje i specifičnosti koje proizlaze iz karakteristika digitalne komunikacije, poput mogućnosti stalnog nadzora, kontrole i komunikacije na daljinu. Time se dodatno potvrđuje potreba da se digitalno partnersko nasilje ne promatra isključivo kao preslikavanje tradicionalnih oblika nasilja u online okruženje, već kao fenomen koji zahtijeva zasebno teorijsko razmatranje i empirijsko proučavanje.

Praktične implikacije rezultata odnose se prvenstveno na prepoznavanje psiholoških predispozicija koje mogu biti povezane s različitim oblicima nasilja u intimnim odnosima. Nalazi sugeriraju da bi u preventivnim programima i intervencijama usmjerenim na partnersko nasilje trebalo obratiti pažnju ne samo na opću sklonost agresivnom ponašanju, već i na specifične obrasce interpersonalnog funkcioniranja povezane s antagonističkim crtama ličnosti, poput potrebe za dominacijom, kontrolom i devalvacijom partnera. Također, rezultati ukazuju na važnost uključivanja digitalnih oblika nasilja u edukativne i preventivne programe, budući da se takva ponašanja često percipiraju kao manje ozbiljna ili teže prepoznatljiva u odnosu na tradicionalne oblike nasilja. U tom smislu, povećanje svijesti o suptilnim oblicima kontrole i manipulacije u digitalnoj komunikaciji može doprinijeti ranijem prepoznavanju rizičnih obrazaca ponašanja i učinkovitijoj prevenciji nasilja u intimnim odnosima.

LITERATURA

1. Branković, I., Dinić, B. M., i Jonason, P. K. (2023). How traditional stalking and cyberstalking correlate with the Dark Tetrad traits? *Current Psychology*, 42, 26238–26242. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03681-z>
2. Branson, M., i March, E. (2021). Dangerous dating in the digital age: Jealousy, hostility, narcissism, and psychopathy as predictors of Cyber Dating Abuse. *Computers in Human Behavior*, 119, Article 106711. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106711>
3. Breiding, M. J., Basile, K. C., Smith, S. G., Black, M. C., i Mahendra, R. R. (2015). *Intimate Partner Violence Surveillance: Uniform Definitions and Recommended Data Elements (Version 2.0)*. National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention. <https://stacks.cdc.gov/view/cdc/31292>
4. Brewer, G., i Abell, L. (2017). Machiavellianism, Relationship Satisfaction, and Romantic Relationship Quality. *Europe's Journal of Psychology*, 13(3), 491–502. <https://doi.org/10.5964/ejop.v13i3.1217>
5. Brown, C., Sancu, L., i Hegarty, K. (2021). Technology-facilitated abuse in relationships: Victimization patterns and impact in young people. *Computers in Human Behavior*, 124, Article 106897. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106897>
6. Carter, L. J., i Egan, V. (2022). The Dark Tetrad, Intimate Partner Violence and the Mediating Role of Moral Disengagement. *Violence and Victims*, 37(3), 326–347. <https://doi.org/10.1891/VV-D-20-00171>
7. Collison, K. L., i Lynam, D. R. (2021). Personality disorders as predictors of intimate partner violence: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 88, 102047. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.102047>
8. Collison, K. L., Miller, J. D., Gaughan, E. T., Widiger, T. A., i Lynam, D. R. (2016). Development and validation of the super-short form of the Elemental Psychopathy Assessment. *Journal of Criminal Justice*, 47, 143–150. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2016.09.002>
9. Dinić, B. M., i Grabovac, B. (2025). Machiavellianism. In K. A. Papageorgiou (Eds.), *Research Handbook on the Dark Triad* (pp. 23–39). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781035322763.00009>
10. Dinić, B. M., Radosavljević, D., i Tetreault, C. (2026). Relationships Between Intimate Partner Cyberviolence and Dark Tetrad Traits: A Moderation Effect of Gender. *Deviant Behavior*, 47(1), 27–44. <https://doi.org/10.1080/01639625.2024.2415387>
11. Dinić, B. M., Wertag, A., Sokolovska, V., i Tomašević, A. (2020). Centrality and redundancy of the Dark Tetrad traits. *Personality and Individual Differences*, 155. Online first. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109621>
12. Dinić, B. M., Wertag, A., Sokolovska, V., i Tomašević, A. (2023). The good, the bad, and the ugly: Revisiting the Dark Core. *Current Psychology*, 42, 4956–4968. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01829-x>
13. Dragišić-Labaš, S. (2019). *Partnersko nasilje, tradicionalni stavovi i upotreba alkohola u Srbiji*. *Crimen*, 10(2), 109–121. <https://doi.org/10.5937/crimen1902109D>
14. European Union Agency for Fundamental Rights (2014). *Violence against women: An EU-wide survey—Main results*. Author.
15. Fossati, A., Somma, A., Borroni, S., i Miller, J. D. (2018). Assessing Dimensions of Pathological Narcissism: Psychometric Properties of the Short Form of the Five-Factor Narcissism Inventory

- in a Sample of Italian University Students. *Journal of Personality Assessment*, 100(3), 250–258. <https://doi.org/10.1080/00223891.2017.1324457>
16. FRA, EIGE, Eurostat (2024). *EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27*. Publications Office of the European Union, Luxembourg. Preuzeto sa: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-reports/w/ks-01-24-013>
 17. Gilbar, O., Charak, R., Trujillo, O., Cantu, J. I., Cavazos, V., i Lavi, I. (2023). Meta-Analysis of Cyber Intimate Partner Violence Perpetration and Victimization: Different Types and their Associations with Face-to-Face IPV among Men and Women. *Trauma, Violence and Abuse*, 24(3), 1948–1965. <https://doi.org/10.1177/15248380221082087>
 18. Hair, J. F., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Black, W. C. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th ed.). Cengage Learning.
 19. Kanemasa, Y., Asano, R., Komura, K., i Miyagawa, Y. (2023). The longitudinal associations between personality traits and psychological intimate partner violence. *Journal of Marriage and Family*, 85(1), 55–71. <https://doi.org/10.1111/jomf.12869>
 20. Kanemasa, Y., Miyagawa, Y., Arai, T., i Kanemasa, Y. (2022). Do the Dark Triad and psychological intimate partner violence mutually reinforce each other? An examination from a four-wave longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 196, 111714. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111714>
 21. Kiire, S. (2017). Psychopathy rather than Machiavellianism or narcissism facilitates intimate partner violence via fast life strategy. *Personality and Individual Differences*, 104, 401–406. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.08.043>
 22. Liu, Y., Miller, J. D., Lynam, D. R., Rose, L., Bai, S., i Yang, B. (2025). Interpersonal Problem Profiles of Antagonistic Traits and the Comparisons With Big Five Traits. *Collabra: Psychology*, 11(1): 144529. <https://doi.org/10.1525/collabra.144529>
 23. Martínez-Soto, A. i Ibabe, I. (2024). Cyber dating abuse: Conceptualization and meta-analysis of prevalence rates. *Anuario de Psicología Jurídica*, 34, 133–144. <https://doi.org/10.5093/apj2023a11>
 24. Melander, L. A., i Marganski, A. J. (2020). Cyber and in-person intimate partner violence victimization: Examining maladaptive psychosocial and behavioral correlates. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 14(1), Article 1. <https://doi.org/10.5817/CP2020-1-1>
 25. Miller, J. D., Vize, C., Crowe, M. L., i Lynam, D. R. (2019). A critical appraisal of the dark triad literature and suggestions for moving forward. *Current Directions in Psychological Science*, 28(4), 353–360. <https://doi.org/10.1177/0963721419838233>
 26. Murphy, C. M., i Hoover, S. A. (1999). Measuring emotional abuse in dating relationships as a multifactorial construct. *Violence and Victims*, 14(1), 39–53.
 27. Oliver, E., Coates, A., Bennett, J. M., i Willis, M. L. (2024). Narcissism and Intimate Partner Violence: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Trauma, Violence and Abuse*, 25(3), 1871–1884. <https://doi.org/10.1177/15248380231196115>
 28. Paulhus, D. L., i Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
 29. Plouffe, R. A., Wilson, C. A., i Saklofske, D. H. (2022). The role of dark personality traits in intimate partner violence: A multi-study investigation. *Current Psychology*, 41(6), 3481–3500. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00871-5>

30. Robertson, E. L., Walker, T. M., i Frick, P. J. (2020). Intimate partner violence perpetration and psychopathy: A comprehensive review. *European Psychologist*, 25(2), 134–145. <https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000397>
31. Rose, L., Miller, J. D., i Lynam, D. R. (2023). Validation of the Five-Factor Model Antagonistic Triad Measure. *Assessment*, 30(3), 782–797. <https://doi.org/10.1177/10731911211068083>
32. Sušac, N. (2018). *Uloga psihičkog nasilja i percipirane socijalne podrške vezi u predanosti intimnim vezama mladih odraslih osoba*. Doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu. Preuzeto sa: https://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/10172/1/Susac_Nika.pdf
33. Tetreault, C., Bates, E. A., i Bolam, L. T. (2021). How Dark Personalities Perpetrate Partner and General Aggression in Sweden and the United Kingdom. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(9–10), NP4743–NP4767. <https://doi.org/10.1177/0886260518793992>
34. Tomaszewska, P., i Schuster, I. (2021). Prevalence of teen dating violence in Europe: A systematic review of studies since 2010. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2021, 11–37. <https://doi.org/10.1002/cad.20437>
35. Woodworth, M., i Porter, S. (2002). In cold blood: Characteristics of criminal homicides as a function of psychopathy. *Journal of Abnormal Psychology*, 111(3), 436–445. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.111.3.436>
36. World Health Organization (2024). *Violence against women: Health consequences*. Retrieved from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
37. White, L. K., Valos, N., de la Piedad Garcia, X., i Willis, M. L. (2024). Machiavellianism and Intimate Partner Violence Perpetration: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Trauma, Violence and Abuse*, 25(5), 4159–4172. <https://doi.org/10.1177/15248380241270027>
38. Zeigler-Hill, V., Beigi, A. M., LeBlanc, R., i LaVallee, J. (2025). Narcissism and intimate partner violence: The mediating role of desire for power. *International Journal of Personality Psychology*, 11, Article 42767. <https://doi.org/10.21827/ijpp.11.42767>

PRILOZI

Srpska adaptacija Skale emocionalnog zlostavljanja

Sljedeće izjave odnose se na odnos koji imate sa sadašnjim partnerom/kom ili ste ga imali sa bivšim partnerom/kom ili osobom sa kojom ste ili ste bili u nekoj vrsti neformalnog partnerskog odnosa. Navedite koliko često ste se ponašali na opisane načine u PROTEKLJIH 6 MESECI.

Skala za odgovaranje je sledeća:

0 = nikada se nije desilo

4 = 3-5 puta

1 = nije se desilo u proteklih 6 meseci, ali se desilo ranije

5 = 6-10 puta

2 = jednom

6 = 11-20 puta

3 = dva puta

7 = više od 20 puta

Koliko se često ste...

1. Sumnjičavo pitali partnera/ku gde je bio/la ili sa kim je bio/la.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

2. Tajno pretraživali njegove/njene stvari.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

3. Pokušali da ga/je sprečite da vida određene prijatelje ili članove porodice.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

4. Žali se partneru/ki da provodi previše vremena sa prijateljima.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

5. Naljutili se jer je otišlo/la negde, a da Vam to nije rekao/la.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

6. Učinili da se oseća krivim/om što ne provodi dovoljno vremena s Vama.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

7. Proveravali ga/je tako što ste pitali prijatelje ili rođake gde je bio/la.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

8. Rekli ili implicirali da je glup/a.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

9. Rekli da je bezvredan/na.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

10. Rekli da je ružan/na.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

11. Kritikovali njegov/njen izgled.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

12. Rekli da je gubitnik/ca, promašaj ili nešto slično.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

13. Omaložavali ga/je pred drugima.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

14. Rekali da bi neko drugi umesto njega/nje bio bolji partner (bolji supružnik/ca, bolja devojka ili momak).

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

15. Postali toliko ljuti da on/ona nije mogao/la ili hteo/la da razgovara s Vama.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

16. Ponašali se hladno ili distancirano prema njemu/njoj kada ste ljuti.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

17. Odbijali da imate bilo kakvu diskusiju oko problema.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

18. Namerno menjali temu kada je partner/ka pokušavao/la da razgovara o problemu.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

19. Odbijali da priznate problem za koji je on/a smatrao/la da je važan.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

20. Durili se ili odbijali da razgovarate o problemu.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

21. Namerno izbegavali partnera/ku tokom sukoba ili nesuglasica.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

22. Postali toliko ljuti da se partner/ka plašio/la.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

23. Uneli se partneru/ki u lice kako bi stavili do znanja svoj stav.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

24. Pretili da ćete ga/je udariti.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

25. Pretili da ćete baciti nešto na njega/nju.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

26. Bacili, razbili, udarili ili šutnuli nešto ispred njega/nje.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

27. Namerno vozili neoprezno i rizično kako bi ga/je uplašili.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

28. Stajali ili se uzdignuli iznad njega/nje tokom sukoba.

0	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

Ključ za skorovanje:

Restriktivna kontrola = 1-7

Hostilno povlačenje = 15-21

Verbalno zlostavljanje = 8-14

Dominacija/zastrašivanje = 22-28

Srpska adaptacija Skale zlostavljanja u intimnim vezama putem tehnologije

Sljedeće stavke se odnose na ponašanja prema Vašem sadašnjem ili bivšem partneru/ki ili osobi sa kojom ste ili ste bili u nekoj vrsti neformalnog partnerskog odnosa. Molimo Vas procenite koliko često ste praktikovali svako od ovih ponašanja prema partneru/ki u poslednjih 12 meseci.

Skala za odgovaranje je sledeća:

0 = nije se nikada desilo	3 = jednom mesečno
1 = jednom	4 = jednom nedeljno
2 = nekoliko puta	5 = skoro svakodnevno

Koliko često ste...

1. Registrovali ga/je na pornografski sajt bez njegove/njene dozvole.
2. Napravili stranicu na društvenim mrežama za objavljivanje negativnih informacija o njemu/njoj.
3. Pretili mu/joj da ćete objaviti njegove/njene nage slike.
4. Rekli mu/joj preko digitalnih uređaja da se povredi.
5. Obradili njegovu/njenu fotografiju ili video na uvredljiv način i poslali mu/joj.
6. Pretili mu/joj preko digitalnog uređaja da ćete ga/je fizički povrediti.
7. Promenili deo njegovog/njenog onlajn profila bez njegove/njene dozvole.
8. Objavili nešto negativno preko njegovog/njenog naloga bez njegove/njene dozvole.
9. Pretili preko digitalnog uređaja da ćete povrediti njegove/njene prijatelje ili porodicu.
10. Podelili uvredljiv "mim" o njemu/njoj.
11. Učinili da ukloni ili doda kontakte na svom digitalnom uređaju.
12. Učinili da prestane da komunicira sa nekim preko digitalnih uređaja.
13. Naterali ga/je da podeli svoju lozinku sa Vama.
14. Učinili da Vam pokaže onlajn komunikciju koju je vodio/la s drugima.
15. Proveravali ga/je sa kim komunicira onlajn, na način da mu/joj je neprijatno.
16. Ulogovali se na njegov/njen nalog bez njegove/njene dozvole.
17. Pratili ga/je preko softvera za praćenje lokacije.
18. Naterali ga/je da Vam pošalje svoje nage slike.
19. Naterali ga/je da Vam pošalje seksualno eksplicitne poruke.
20. Naterali ga/je da vodi s Vama seks preko telefona.
21. Naterali ga/je na seksualne aktivnosti s Vama preko digitalnog uređaja.
22. Naterali ga/je da priča s Vama o seksualnim temama preko digitalnih uređaja.
23. Naterali ga/je na seksualne aktivnosti s Vama preko uživo videa.
24. Slali mu/joj fotografije na kojima ste nagi, bez da je on/ona to tražio/la.
25. Podelili njegovu/njenu nagu fotografiju ili video bez njegove/njene dozvole.
26. Slali mu/joj preteće poruke preko digitalnih uređaja.
27. Pretili mu/joj preko digitalnih uređaja da ćete ga/je emotivno povrediti.
28. Pretili mu/joj preko digitalnih uređaja da ćete mu/joj uništiti važne stvari.

29. Učinili da se oseća preplašeno ako ignoriše Vaše pozive ili poruke.
30. Pretili mu/voj preko digitalnih uređaja da ćete fizički povrediti sebe ako on/ona ne uradi ono što želite.

Ključ za skorovanje:

Ponižavanje = 1-10

Seksualna prisila = 18-25

Praćenje i kontrola = 11-17

Prijetnje = 26-30

Srpska adaptacija Mere Petofaktorskog modela Antagonističke trijade

Molimo Vas da pored svake tvrdnje zaokružite broj koji odgovara Vašem stepenu slaganja sa tvrdnjom. Brojevi znače sledeće:

1 = Uopšte se ne slažem

4 = Uglavnom se slažem

2 = Uglavnom se ne slažem

5 = Potpuno se slažem

3 = Podjednako se i ne slažem i slažem

1. Sažaljevanje drugih je znak slabosti.
2. Kada neko učini nešto lepo za mene, pitam se šta želi.
3. Mislim da je važno biti milostiv prema drugima.
4. Poznat/a sam kao buntovnik/ca.
5. Baš me briga ako me drugi osuđuju.
6. Nisam ambiciozna osoba.
7. Ljudi mi govore da imam lošu narav.
8. Ne brinem se za tuđe potrebe.
9. Bolji sam od ostalih.
10. Zaslužujem poseban tretman.
11. Prilično sam dobar u manipulisanju ljudima.
12. Naporno radim da ostvarim svoje ciljeve.
13. Ljudi bi rekli da sam pouzdana osoba na koju se mogu osloniti.
14. Toliko mrzim kad me kritikuju da ne mogu da se obuzdam kada se to desi.
15. Dobro me opisuje izreka "ispeci pa reci".
16. Često postanem vođa u grupi.
17. Probaću skoro sve da bih doživeo uzbuđenje.
18. Ljudi kažu da imam problema da se izborim za sebe.
19. Ostajem hladan/na, smiren/a i pribran/a u stresnim situacijama.
20. Bez problema prihvatam poziciju nadređenog.
21. Biti iskren sve vreme ne vodi ka uspehu.
22. Mogao bih da zarađujem za život kao prevarant.
23. Često maštam o postizanju puno uspeha i moći.

24. Često sam nesiguran u vezi s tim kako da nastavim dalje u životu.
25. Imam da brinem o važnijim stvarima nego što su osećanja drugih ljudi.
26. Težim velikim stvarima.
27. Sklon sam da odmah pređem na stvar bez mnogo razmišljanja.
28. Veoma mi je stalo do odnosa sa drugima.
29. Ne gubim vreme na druženje sa ljudima koji su ispod mog nivoa.
30. Nisam naročito saosećajna osoba.
31. Možda se čini da nije pravedno, ali zaslužujem više (npr. pažnje, privilegija, nagrada).
32. Veoma sam siguran u sebe.
33. Nisam od onih koji upadnu u depresiju zbog stvari koje su pogrešno uradili.
34. Osećam se posramljeno kada me ljudi osuđuju.
35. Pretpostavljam najbolje u ljudima.
36. Kad sam uznemiren/a, uradiću stvari zbog kojih ću se posle kajati.
37. Volim da zabavljam ljude.
38. Više volim da budem spontan pre nego da sve isplaniram.
39. Veoma lako odustajem od stvari.
40. Spreman sam da iskoristim druge zarad ostvarenja sopstvenih ciljeva.
41. Teško me je iznervirati.
42. Veoma sam opušten/a kada upoznajem nove ljude.
43. Želeo bih da ne brinem toliko o tome šta drugi misle o meni.
44. Izgleda da nikad neću biti u stanju da budem organizovan.
45. Volim da radim stvari koje su rizične i opasne.
46. Imam sklonost da se brinem.

Ključ za skorovanje:

Psihopatski antagonizam: 1, 2, 10, 13r, 22, 25, 28r, 39

Psihopatska emocionalna stabilnost: 16, 19, 33, 42, 46r

Psihopatska dezinhibicija: 4, 7, 15, 36, 45

Narcistički antagonizam: 2, 8, 11, 14, 17, 29, 31, 40

Narcistički neuroticizam: 5r, 34, 43

Narcistička delotvornost/ekstraverzija: 20, 23, 26, 37

Makijavelistički antagonizam: 3r, 9, 21, 30, 35r

Makijavelistička delotvornost: 6r, 12, 18r, 24r, 32, 41

Makijavelističko planiranje: $(15r + 38r)/2$, $(27r + 44r)/2$

Tablica A. Nestandardizirane bete i standardne greške

	Restriktivna kontrola	Verbalno zlostavljanje	Hostilno povlačenje	Dominacija/zastašivanje	Restriktivna kontrola	Verbalno zlostavljanje	Hostilno povlačenje	Prijetnje
1. blok								
Spol	.099 (.134)	-.274 (.109)	-.096 (.157)	-.176 (.101)	-.067 (.038)	-.001 (.063)	-.134 (.055)	-.063 (.051)
Starost	-.009 (.006)	.001 (.005)	.009 (.007)	-.003 (.005)	-.002 (.002)	-.005 (.003)	-.004 (.002)	-.003 (.002)
2. blok								
Spol	.152 (.147)	-.101 (.113)	-.004 (.165)	-.064 (.109)	-.025 (.042)	.028 (.069)	-.102 (.063)	-.014 (.056)
Starost	-.008 (.006)	.002 (.005)	.012 (.007)	.000 (.005)	-.003 (.002)	-.005 (.003)	-.005 (.003)	-.004 (.002)
Psihopatski antagonizam	-.086 (.163)	.198 (.125)	.322 (.183)	.190 (.120)	.064 (.046)	.081 (.076)	.047 (.070)	.126 (.062)
Psihopatska emocionalna stabilnost	.023 (.114)	-.087 (.088)	-.121 (.128)	-.082 (.084)	.005 (.032)	-.053 (.053)	-.006 (.049)	.000 (.043)
Psihopatska dezinhibicija	.177 (.120)	.286 (.093)	.156 (.135)	.183 (.089)	.036 (.034)	.070 (.056)	-.020 (.051)	.057 (.046)
Narcistički antagonizam	.408 (.150)	.372 (.115)	.400 (.168)	.278 (.111)	.134 (.043)	.251 (.070)	.175 (.064)	.139 (.057)
Narcistička djelotvornost	.065 (.094)	.014 (.072)	.112 (.105)	.077 (.069)	-.053 (.027)	-.008 (.044)	-.039 (.040)	-.022 (.036)
Narcistički neuroticizam	.158 (.079)	.153 (.061)	.109 (.089)	.062 (.058)	.019 (.022)	.020 (.037)	-.008 (.034)	-.002 (.030)
Makijavelistički antagonizam	-.032 (.139)	-.092 (.107)	-.086 (.156)	-.086 (.103)	-.039 (.040)	-.104 (.065)	-.055 (.059)	-.062 (.053)
Makijavelistička djelotvornost	-.183 (.120)	.185 (.092)	-.217 (.135)	-.007 (.089)	.033 (.034)	-.016 (.056)	-.011 (.051)	-.021 (.046)
Makijavelističko/žarav planiranje	.029 (.104)	-.015 (.080)	-.031 (.116)	-.003 (.076)	-.006 (.029)	.016 (.048)	-.039 (.044)	.010 (.039)

EFFECTS OF ANTAGONISTIC TRIAD TRAITS IN THE PREDICTION OF PSYCHOLOGICAL AND INTIMATE PARTNER CYBERVIOLENCE

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the relationships between Dark Triad or Antagonistic Triad traits and the propensity for committing psychological and cyberviolence in intimate partner relationships. The study was conducted on a sample of 250 participants from the general population in Serbia, using Serbian adaptations of the Multidimensional Emotional Abuse Scale, the Technology-facilitated Abuse in Relationships Scale, and the Five-Factor Model Antagonistic Triad Measure. The results showed that dark traits significantly contributed to the explanation of both psychological and cyberviolence, with a stronger contribution observed for psychological violence. Narcissistic antagonism emerged as the dominant predictor of both forms of violence, whereas psychopathic disinhibition and narcissistic neuroticism were more strongly associated with psychological violence and psychopathic antagonism was more strongly associated with cyberviolence. In addition, cyberviolence showed a moderate association with psychological violence, but it cannot be regarded as a simple translation of psychological violence into the online environment. The findings highlighted the importance of a multidimensional approach to dark traits, as certain dimensions, such as narcissistic agency, showed negative associations with intimate partner violence.

Key words: Dark Triad, Antagonistic Triad, digital intimate partner violence, psychological intimate partner violence, emotional intimate partner violence